

DNES Vedoucí redakce: Ivana Faryová
Regionální obchodní manažer:
Martin Uttner
Inzerce: 225 063 452

AMC, Karla Engliš 519/11, Praha 5
tel.: 225 061 111, redpha@mfdnes.cz
Předplatné a distribuce: 225 555 522
predplatne@mafra.cz

Střední Čechy

Kamenná chloubka Sazené Po rekonstrukci, kterou provedl Středočeský kraj v minulém roce, most v Sazené odhalil svou kamennou krásu. K dokonalosti už památce chybí jen čtyři sochy svatých. Na prázdné podstavce je chce obec vrátit. Pomoci si chce dotací a veřejnou sbírkou. Na snímku vlevo je aktuální podoba mostu. Zachycena je na něm starostka Blanka Šedivá a sazenský kronikář Rudolf Votruba. Vpravo je kolorovaná pohlednice z roku 1902, na níž jsou zobrazeny ještě všechny sochy. Foto: Viktor Votruba, MAFRA a archiv Rudolfa Votruby

Pátrají po svých svatých

Sazená chce vrátit sochy na barokní most

Viktor Votruba
redaktor MF DNES

SAZENÁ Zhruba osm kilometrů severně od Kralup nad Vltavou leží malá obec Sazená. I přesto, že má jen něco přes tři stovky obyvatel, se může pochlubit hned několika unikáty, pro které stojí za návštěvu. Jejím nejviditelnějším unikátem je barokní most z 18. století. Nelze jej přehlédnout. A nelze se nad ním nepozastavit. Vypadá jako malý a mladší „sourozenec“ Karlova mostu v Praze. Tady ovšem stojí uprostřed vesnice, kde překonává malý Bakovský potok. Dodnes také po něm, na rozdíl od nejnámějšího mostu v metropoli, jezdí auta.

Krásný 42 metry dlouhý kamenný most se čtyřmi oblouky a sochami svatých po obou stranách vozovky působí jako zjevení. O tom, že se jedná o unikát, jsou přesvědčení místní obyvatelé i odborníci z řad památkářů. „V tak malé vesnici je to skutečně ojedinělý a výji-

mečný most. Troufám si říci, že patří mezi nejstarší mosty ve středních Čechách,“ hodnotí Julie Motyčka, historička Národního památkového ústavu (NPÚ). Nyní se k němu snaží najít co nejvíce informací v archívech.

Po rekonstrukci most prokoukl Most, který je památkově chráněný již od roku 1958, dlouhá léta chátral a dostal se až do havarijního stavu. Bylo to s ním tak špatné, že kvůli němu v Sazené před sedmi lety vznikla i petice požadující jeho obnovu. Vlastník, Středočeský kraj, jej nechal loni za téměř 17 milionů korun zrekonstruovat. Odstraněn přitom byl veškerý beton, který zřejmě již od 80. let zakrýval jeho kamennou podobu a odborníci zrestaurovali dvě kopie soch - svatého Jana Nepomuckého a sousoší s Ukřižováním.

Původně však bylo na mostě soch svatých třikrát tolik. Vydržely tam až do poloviny 20. století. Pak zmizely. Zůstaly po nich jen podstavce.

Obec Sazená, která má most i ve svém znaku, by na něj chybějící sochy ráda vrátila. Jejich původní podoba ale není zcela známá a u jedné z nich dokonce panuje nejistota, koho znázorňovala. Proto Sazená koncem minulého roku vyhlásila „pátrání“ po jakémkoliv písemně či obrazově dokumentaci, která by podobu soch přiblížila.

„Zatím se nám nikdo neozval, ale myslím si, že by se mohli přihlásit i lidé mimo Sazenou,“ věří starostka obce Blanka Šedivá.

Ze stejného důvodu v archívech pátrá i památkářka Julie Motyčka, podle níž, i řady dalších odborníků, byl pravděpodobným autorem soch Ignác František Platzer, hlavní představitel sochařství druhé poloviny 18. století v Čechách a například také autor soch zápasících Gigantů před Pražským hradem. Žádný přímý dokument potvrzující jeho autorství u děl v Sazené se však dosud nenašel.

„Byla jsem například v archivu Národní galerie, kde je uloženo asi 700 kreseb od Platzera. Bohužel

Fakta Obec Sazená

Leží v krajíně Podřipska, asi 25 km na sever od Prahy, v nehlubokém, zčásti zalesněném údolí Bakovského potoka. Jen tři kilometry od obce je nájezd na dálnici D8. Bakovský potok Sazenou rozděluje na dvě části. Obě spojuje silniční barokní most, na němž se dochovaly dvě z původních šesti pískovcových soch z 18. století. První písemná zmínka o obci je z roku 1295. V obci se nachází také **renesanční zámek z 16. století**, v němž nyní sídlí obecní úřad. V Sazené jsou zajímavé i mladší historické památky. Nachází se v ní dva **ojedinělé železobetonové bunkry** se střelnami zakamuflovanými do části památkově chráněného mlýna a malé obecní váhy, kde je dnes provozováno Pevnostní muzeum. Oba bunkry vznikly jako součást takzvané **Pražské čáry** v rámci československého opevnění před druhou světovou válkou.

jsem tam k Sazené nic neobjevila,“ uvádí Motyčka. Kvůli sochám kontaktovala také veškerá místní muzea a galerie, v jejichž fondech by něco mohlo být. Zatím však nikdo nic nenašel. „Stále také probíhá výzkum v archívech. Dojždím do Národního archivu, kde procházím fond premonstrátek doksanského kláštera, kterému Sazená kdysi patřila,“ popisuje historička. Podle Julie Motyčky a sazenského kronikáře Rudolfa Votruby, který je jedním z hlavních iniciátorů obnovy mostu, je již u tří ze čtyř chybějících soch známo, koho znázorňovaly.

„S jistotou víme, že tam byl svatý Josef a naproti němu svatý Antonín Paduánský. Oba drželi Ježíška na levé ruce. Dále tam byla svatá Kateřina a u té poslední sochy se ještě dohadujeme, komu mohla patřit,“ říká Rudolf Votruba. Z dochovaných fotografií je podle něj rozpoznatelná jen silueta světce, který je prostovlasý, má vousy a něco drží. „V zásadě jsou dvě možnosti - jednou z nich je svatý Kliment, farnos-

tí totiž Sazená patřila k sousednímu Chrástku, kde je kostel svatého Klimenta, nebo by to mohl být svatý Norbert. Doksanský klášter totiž měl svatého Norberta coby patrona premonstrátek ve svém znaku,“ dodává Votruba.

Obec vyhlásí sbírku Podle prvotních odhadů nebude obnova čtyř ztracených soch zrovna levná. Jedna by mohla vyjít zhruba na 800 tisíc korun. „Problém je, že most je ve vlastnictví kraje a spravuje ho krajská správa a údržba silnic. Ani jeden z nich ale nechce sochy do svého vlastnictví. Obec však na ně ve svém rozpočtu peníze nemá. Budeme se proto snažit o získání nějaké mimořádné dotace od kraje, a až budou známi všichni zobrazení svatých, vyhlásíme veřejnou sbírku,“ plánuje starostka obce.

Středočeský kraj zatím žádnou finanční spoluúcast nepříslíbil, ale podle informací z krajského odboru kultury a památkové péče je v této věci ochotný jednat.

INZERCE

SPOLU PÍŠEME HISTORII

PERMANENTKY NA JARO V PRODEJI!

VČETNĚ NADSTAVBY

VÍKEND OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

26. a 27. 1. 2019
Od 10 do 17 hodin

WWW.SLAVIA.CZ

SLAVIA MUSEUM